

БОҒДОРЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРАМИЗ

миниглаб тонна помидор, карам, қурув-тарвуз ва бошқа маҳсулотлар соттиди. Консерва заводида аввалги йилдагига нисбатан 2 барабар кўп утун топшириди.

Хар икки колхоз аъзолари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «1960 йилда Ўзбекистон ССРда सबзот-полиз маҳсулотлари ва картошка етиштиришни кўйтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида ҳосилдорлиқни кўтариш тадбирларини амалга оширмақдалар.

Бу йил колхозчилар सबзот экинларининг гектардан 180—200 центнердан, картошканинг гектари-

«Ўзбекистон» колхозининг Олия хон Бозорова бошлиқ бригадаси аъзолари 16 гектар майдонга помидор кўчатини квадрат-уялаб ўтқазиб, гектаридан камида 200 центнердан, эртаги қарамнинг гектаридан 180 центнердан ҳосил олиниб қарор қилдилар. Шу мақсадда суюртмалар қилиниб тозаланиб бўлди далага 320 тонна гўяг чиқарилиди.

Охунбобоев номли колхознинг парник ҳужаймалари ишловчи Қодирбеков Исмоилов ва Назарали Ҳолмиров ўрқоқлар 1 мартгача бир милдон туپ помидор кўчати етиштириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Л. МАХМУДОВ.

Газетхонлар билан суҳбат

МИРЗАЧҮЛДА

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш программасини белгилаб берди. Ўртоқ Н. С. Хрущёв ўзининг катта программа нутқида қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш масаласига ҳам алоҳида тўхталди. «Қўриқ ерларни ўзлаштириш ҳаётий зарур иш... Бу ишни орқага сурмаслигимиз керак. Биз очилган қўриқ ерларни қўпроқ самара берадиган қилиб ўзлаштириш беришимиз, деҳқончилик маданиятини ошира беришимиз лозим» деди.

Мирзаҷул ерлари кенг ва ҳосилдор. Бу ерларни ўзлаштириш, суғоришнинг ҳалқимиз доми озу қилади. Мирзаҷул ерлари сувсизлик оқибатида асрлар буйи фойдаланилмай келинди. Суз чинариш учун бўлган кураш тинмай давом этди. Туркестоннинг Россияга қўшилиши катта ижобий воқеа бўлди. 1872 йилда генерал губернатор Кауфман «Катта канал»ни қуришга уриниб кўрди. Лекин канал қуриш низоҳат даражада кечиктирилди, охирида тамоман тўхтаб қўйилди. Бу соҳадagi кейинги қилинган ишлар ҳам бефойда бўлди.

Мирзаҷул ерларининг кўп қисми шўхрон ва ботқоқликдан иборат эди. Турли касалликлар айтиқсиз безан қишлоқнинг табиатини кунратди. Совет ҳукумати бу кўнгилсиз ҳолини олини олиш, суғориш ишларини яхшилашга катта эътибор берди. Владимир Ильич Ленин 1918 йилнинг 17 майда Туркестон ўлкасидаги ирригация қурилиш ишларига 50 миллион сўм маблағ ажратиб ва суғориш ишларини ташкил қилиш ҳақидаги декретни имзолади.

Революциядан кейинги дастлабки етти йил мобайнида Мирзаҷулда суғориладиган ер революциядан илгарикига қараганда 75 процент кўپайди. Улуғ Лениннинг кооперация планини амалга оширишга, пахтачилик соҳасида жиддий муваффақиятларни қўлга киритишга замин ҳозирланди. Трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари билан таъминланган колхоз ва совхозлар ташкил қилина бошлади.

Хозир Мирзаҷулда ўзлаштирилган ер Тошкент, Самарқанд, Фарғона водийсининг территорияси билан туташиб кетди. Бу ер ўзқўрғунлиги, сувсизлиги, сувсизликдан қўриқ ва бўз ерларга айлантирилди. 1924 йилда Мирзаҷулнинг Қозғонистон қисмида «Пахтаорол» совхози ташкил этилган эди. Совет кишиларининг филокорона меҳнати туфайли сов-

Хурматли редакция!

Мавсумда 200—250 тонна пахта тараётган азамс. механизаторларга ҳавасим неладим. Менинг ниятим механизаторлик касбини эгаллаб, Мирзаҷул ерларида хизмат қилишдир. Мирзаҷулда олиб борилаётган ишлар билан таништиришнинг илтимос қиламан.

Т. НАЖМИДИНОВ,
Тошкент шаҳар, 38-мактаб бошланғич комсомол ташкилотининг секретари.

хоз кундан-кунга мустақамланган бўлди. Қарқор қўлар ўрнида ҳосилдор экинзорлар, ям-яшил боғлар пайдо бўлди. Эндиликда бу совхоз ҳар гектаридан 30 центнердан ортиқ пахта ҳосили берибди. 1928—1930 йилларда Мирзаҷулда «Малик», «Бобу» ва бошқа совхозлар тўзилди. Улуғ Ватан урушига Мирзаҷулда 140 минг гектар майдонга суз чинарилди.

Сирдарё Фарҳод гидроэлектростанциясининг ишга туширилиши натижасида яна 10 минг гектардан кўпроқ ерни суғориш имконияти тўғрили. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети 1949 йил 15 апрелда «Мирзаҷулни ўзлаштириш»нинг давом эттириш тадбирлари ҳақида» қарор қабул қилди. Бу қарордан руҳланган халқимиз Мирзаҷулда 30 минг гектардан ортиқ партов ерларни қишлоқ хўжалик оборотида қўшишга, заҳоб ерларни қуриштириш киришди.

Мирзаҷулда республикамизнинг пахтакор областларидан мингглаб комсомол-ешлар келди. Биргина Андижон областидан 1500 га яқин ешлар кўчиб келди. Қарқор, кўм ГЭСининг, 4,2 миллион кўбметр келадиган Сирдарёга қурилган сув омборининг ишга туширилиши билан Мирзаҷулда 500 минг гектар майдонни суғориш мумкин бўлди. 1956 йили 200 минг гектардан ортиқ ер ўзлаштирилди. Аини вақтда Мирзаҷулда юздан ортиқ колхоз, РТС ва бир неча совхоз бор.

Мирзаҷулда қўлаб пахта устари етишиб чикди. Валентина Гаганова издан борган Ганисер Юсуфовнинг номи бугун мамлакат бўйлаб йилди. Унинг бригадаси 1959 йилда ҳар бир ишловчи ҳисобига 295 центнердан пахта етиштирди. Бу йил ҳар ишловчи ҳисобига 400 центнердан пахта етиштириш учун бел болаган. Мирзаҷулда бундай азамат пахта устари кўп.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1956 йилда «Пахта етиштириш»ни кўпайтириш учун Ўзбекистон ССР ва Қозғонистон ССРдаги Мирзаҷул ерларини суғориш ва ўзлаштириш

ҳақида» ва 1958 йилда «Ўзбекистон ССР, Қозғонистон ССР, Тожикистон ССР даги Мирзаҷул ерларини суғориш ва ўзлаштириш соҳасида олиб борилаётган ишларни янада кенгайтириш ва тезлаштириш ҳақида»ги қарорлари пахтачиликнинг юксалтиришга замин ҳозирлади. қишлоқ хўжалигимизни янада ривожлантириш йўллари белгилаб берди. 1957 йилда Мирзаҷулда олиб бориладиган ишлар учун 250 миллион сўмга яқин пул ажратилган бўлса, 1959 йилда 430 миллион сўм харажат қилинди.

Бундай катта ишларни амалга оширишда қўдратли техникасининг инсон меҳнати тўбора енгиллаштирилмоқда. Мирзаҷулда катта-катта автобазалар, экскаваторлар, ремонт қилиш заводи, йўл қурилиш бошқармаси ва бошқа бир қанча корхоналар қурилди. Экскаваторлар, буғиловлар, скрепер, тракторлар, самосваллар ва бошқа қўлаб машиналар қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштиришда кийиларимизга хизмат қилмоқда.

Бу ерларда янидан шаҳар ва қишлоқлар қад кўтармоқда. қўлабзорлар, боғлар, тоқозлар, хўбозлар барпо бўлмоқда. 1957—1958 йилларда 140 минг квадрат метрга яқин уй-ўй қурилди. Мирзаҷул ерларини ўзлаштириш ишларида беопан мамлакатимизнинг қўлаб ешлари қатнашмоқдалар Запорожье Смоленск, Курган, Киев ва бошқа шаҳарлардан қисқа вақт ичида 12 мингдан ортиқ ватанпарвар келди. Коллектант меҳнат қишлоқнинг самимий дўстлиги, ҳамкорлигини мустақамламоқда.

1959 йилда Мирзаҷул зонасидаги Гулистон, Бекобод, Сирдарё ва Бобуш районлари пахтадан юқори ҳосил етиштирилди. Гулистон райони 24716 гектар ернинг ҳар гектаридан 21,9 центнердан, Сирдарё райони пахтакорлари эса 28276 гектар ернинг ҳар гектаридан 22,2 центнердан ҳосил олишга муваффақ бўлди. Бекобод районида 42666 тонна, Бобуш районида 49162 тонна пахта етиштирилди.

Улуғ етти йиллик планда «Гавволоднострой» бўйи 4,3 миллион сўмдан зиёд капитал маблағ сарфлаш кўзда тутилди. Қилинган ишлар катта ташаббус ва ғайратни талаб этди. Мирзаҷулда қўшма мутахассслар, механизаторлар, ғайратли ешлар керак.

Мирзаҷулда марҳамат!

М. НОРҚУЛОВ,

Меҳнатқашлар депутатлари
Мирзаҷул шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси.

ИЖРОЧИ ҲАҚИДА

Хурматли ре- линка тортидан Рам- гисда қайтариб бериш тўғ- дақция! ринка Маматқоновнинг тўғ- рисида ақрим қиларди. У, қаллобларга ён бос- дақция! ринка Маматқоновнинг тўғ- рисида ақрим қиларди. У, қаллобларга ён бос- дақция! ринка Маматқоновнинг тўғ- рисида ақрим қиларди. У, қаллобларга ён бос-

Бу хатда келтирилган фактлар Абдуллаевнинг қишлоқ ишларидан бир шикли, ҳоло, Абдуллаевнинг Оқтоб- райокидаги ахши тейишда. У й- ушқиди ҳалқ судида ижрочи бўлиб ишлар, кишиларни сарсон қилар эди, Абдуллаев устидан ариза ва шикоятлар қўйибол кетган, уни ишдан бўшатиб тўғрисида гап бўлди. Абдуллаев минг хил вақтда бериб, жойида жимлай қолди.

Жавобор шаҳодан Мушторовага 10 минг сўм пул ундириб бериш тўғ- рисидаги суд ақрими Абдуллаевнинг қўлига тушиб қолди, даввогар кўп овора бўлди. Мушторова кўп-қуруқ қолди, Абдуллаев «жавобгарнинг» хол-мулки йў, ундириб бўлмайд» деб айт тузди-да, даввогарнинг қўли- га туғидади.

Абдуллаевнинг ани шундай хатти- ҳаракатлари ҳақида матбуотда фел- етон босилди, Фелетондаги фактлар тасдиқланди, у ишдан олинди.

Аммо кимдир Абдуллаевни қўлтиқ- лади, У аёни 5-участкага қўйди. Бу ерда ҳам ишни бўшатириб юбор- га, 3-участка ҳалқ суди столига ўтирди. Кейин 6-участка ҳалқ суди- га ўтди.

Абдуллаев қаерга борса, ўша ерда

Гелмоя нима? Ундан нималар қилинади? Хусусан Ўзбеки- тон гелмоиси ҳақида тасаввур беришнинг

Тошкент Островский номи- ли поилерлар саройининг ўли- ни ўрғаниш тўғрисида ақрими: Гани ФОЗИЛОВ, Фатхулло ҒУЛО- МОВ, Собир ТИЛЛАҒУМАЕВ.

Гелмоя—қимматли мине- рал хомашё. Фанда у Бенито- ни деб юритилса ҳам, аслида ҳар бир милагитини тилида ўз номи бор. Бу ширали лой қад- ими замонлардан бери ўзбек хунарданларини орасида гелмоя деган ном билан машҳурдир.

Олимларнинг текшириш на- тижаларидан маълум бўлиши- ча, гелмоя вулдон куллари нинг сувсизда ўзгаришдан пайдо бўлади. Унинг аjoyиб хусусиятларидан бири шунда- ки, у сув билан қўшилганда ўз ҳажмининг 10—12 баравар- га оширади. Шунингдек гел- моя ўзининг майда ва хес заррачаларни юзиди ҳар хил кераксиз рангли моддаларни тўтиб қолди хусусиятини ҳам эга. Шунинг кўра, у сановатда яна, мой ва нефть маҳсуло- т-

Г Е Л М О Я

ларини тозалашда қимматли хомашё ҳисобланади. Ундан резина ва қороз сановатли, ширали лой сифатида керам- ка ва металлургияда, меди- нада дори сифатида фойдала- нилади. Гелмоининг нефть са- новатда иплатилгандан қол- ган чикитлари қишлоқ хўжа- лигида минерал ўғит сифатида фойдаланилади. Озарбайжон ва Грузия олимлари бундай чикитларни кам ҳосил ерларга солганлариди тўроқ- структурасини яхшилашдан, ҳосилдор- лик ҳам ангашига ошган.

Ўзбекистоннинг сахий ту- роғи қўшма фойдалан қазил- мalar сингари гелмога ҳам бой. Фарғона водийсида, Тош- кент яқинидаги районларда, Самарқанд ва Бухоро област- ларида унинг қўлаб ерсти запаслари топилди. Кунг би- лан қидируш ишлари олиб би- рилса, у Қизил тум қўларда, Сурхондарё областиди АССР ва Сурхондарё областиди ҳам то- пилиши мумкин. Бунинг учун геологик прогноз етарли да- лилларга эга.

Гелмоя ўзбекларга қадим за- монлардан бери маълум. Ота- боболаримиз Самарқанд, Бухоро ва Хива шаҳарлариди тарихий ёдгорликларини барпо қилиш- дан усталлик билан фойда- ланганлар. Гелмоини қамши монига қўшиб ҳумдонда пи- шириб натижасида майда га- наклик плиталарга олганлар. Бундай плиталарга берилган сир узоқ вақтга аяқинмайди. Гелмоя кулолларининг ҳам қим- матли хомашёси бўлган. Улар нинг теймолдан ишланган на- сити вазалари ва совол лаган- лари ёлғиз ўзбекларга аяна эмас, бошқа қўшн халқларга ҳам манзур бўлган.

Кейинги икки-уч йил ичида Фарғона водийси ва Бухоро областиди янгидан-янгиди нефть бўлиқлари топилди. Бу эса рес- публикамизда нефть сановатли янада ривожлантириш тазоо- ва қилади. Натижада гелмоя аяга бўлган эҳтиёж нади ортади. Бу талаб олимларимиз зими- нга Ўзбекистон гелмоисини кунг билан ўрганиш вазифе- сини юклади. Ўзбекистон ССР

Маълумки, ўсимликлар турли моддалар билан озик- ланади. Бу ҳодисани ку- затиб бормоқ учун тувак- ларга ўтказилган гуллар- нинг ҳаёти билан танишиш- нинг ўзи кифоя: Унинг май- да илдизлари сопол орасида ўйиб кирганини кўрасиз. Борди-ю, тувакдаги ўсим- лик-гулларнинг тун роғи узоқ вақтга аямаштирил- маса уларнинг илдизлари сопол деворларга чуқурроқ ўрнашиб ундан оҳак модда- сини истеъмол қилади. Оҳак моддаси етарли бўлмаса, у илдизи орқали сополни еми- риб озиқланади. Ерда ўса- диган ўсимликлар ҳам те- мир, мис, магний, калий, кальций, оҳак кабилари ердан олиб озиқланади.

Ўсимлик ўз ҳаёти учун зарур моддаларни қидириб тупроқнинг қават-қаватла- рига аялаб олади. Бунинг учун тоғли жойларда ўсади- ган арча, писта, бодом, кам- ҳастак, қатронги, чия, қи- зилча каби ўсимликлар ҳа- йти ўрганиш жуда харак- терлидир. Арча дарахти бир неча асрлар мобайнида, турли шароитда ўсиб, қалин ўрмонлар ҳосил қилади. Арча уруғи қалин харсанг- тошлар устига тушиб қо- лса, униб чиқади, бемалол илдиз ёзади, уларнинг ил- дизлари бир неча метрга чўзилиб, ҳатто тошларни парчалаб юоради.

Қадимий лўғат қайта нашр этилади

Ўрта асрнинг атоқли филолог Махмуд Қашғарийнинг «Туркича су- лар лўғати» деган асари ҳозирги Ўзбек тилига таржима қилинди.

Ўрта Осиёда яшган турк қабил- лари тилларининг ва шовларининг ўзи ҳам энциклопедияси бўлган бу асарда улар истеъмол қилган су- ларнинг дериш ҳаммаси тўпланган- ни ҳолда, ҳалқ поэтич имодорли- гининг илмий ва бадиий жиҳатдан го- лат қимматли қадимий намуналар- га ҳам берилган. Бундай бўлиш табиийдир. Чунки Махмуд Қашга- рий ўз замонасидаги кўпгина олим- лардан фарқ қилиб (у XI асрда яш- ган), билимлари китоблардангина эмас, балки асосан, қалқ билан бе- восита алоқа қилиш йўли билан тўпланган. У турк тилида гапирди- ган қабилаларнинг фольклорини, уларнинг тили ва адабиётини ўрган- ган.

Республика Фанлар академияси ҳузуридаги Тил ва адабиёт инсти- тутаининг илмий ходими, филология фанлари кандидати С. М. Муталли- бов бу китобни ўқинида ўрта Осиё маданияти арбоблари фойдаланиб келган араб тилидан таржима қил- ган.

ИЛДИЗ ТОШНИ ЁРАДИ

Тоғ-тошларда ҳам ўсимлик ва дарахт ўсади. Улар қаер- дан озуқа олади?

Забиха АҚРМОВА,

Майдаланган тошлар ора- ларига турли ўсимликлар- нинг уруғи тушиб аста-секин ривожлана бошлайди. Шу тариқа қанчадан-қанча тоғ- тошларни ўрмонзорлар қоп- лаб олади.

Хуллас, ўсимликлар табиат- нинг турли шароитларига мослашиб, ривожланади, бир томондан тоғлардаги тошларни бузади, иккинчи- дан, ўсимликлар тоғ қўққи- ларини емирилишдан сақ- лаб, илдизлари орқали ер- нинг қават-қаватларига чу- қур ўрнашиб, селдан ва бў- рондан ҳимоя қилади.

М. ТҒИЧИЕВ.

Биология фанлари канди- дати.

ОЙНИНГ ОРҚА ТОМОНИ

Газеталарда планеталарга станция фотоаппаратлари Ойнинг орқа томонини суратла олганлиги ёзилди. Ойнинг орқа томонида нималар топилган бизни қизиқтиради.

Туйчи МАЪРУПОВ,

Тошкент область, Бўстонлик районидидаги II-бегодорчили- совхозининг ходими.

Табиятда жуда кўп аjoyиб кучлар бор. Лекин инсоннинг кучидан қўдратироқ нарсая йўқ. (Софокл, қадимги грек шоири).

Астрономлар тахминан 350 йл- дан бери телескоп орқали Ойни ўр- ганадилар. Фан бу давр ичида кат- та ютуқларни қўлга киритди. Ой- нинг биз томони Галилей томонидан биринчи марта расмга туширилган.

Ойнинг эндиликда барча қисмлари суратга олинди. Ерда ҳали ҳам «оқ доғ» бор. Масалан, Арктика, Антар- тика районлари. Ойда эса, бундай «доғлар» деярли йўқ. Ҳозирги за- мон телескопларида Ойнинг майдо- нини 50 метр ҳаммада кўриш мум- кин. (Бу деярли 400 минг километр масофадир). Ой сиртини текши- рилиб, 40 мингга яқин жойга ном қўйилди. Катта (айримлари бир неча юз минг квадрат метрга тенг келадиган) кенг, ўзгармай- диган текисликка «денгизлар» ва «океанлар» деб ном берилди. Мас- лан, Тинидик денгизи, Осийшталик денгизи, Ёмгир денгизи. Бўрон оке- ни ва бошқалар. Катто унча катта бўлмаган телескоплар ердаида мах- суз кўришмиш кратерларни (вул- қон оғзи), узуқсимон тоғликлари қўриш мумкин. Ундан айрим вақт- ларда ҳамма томонга нур таралади. У жойларнинг табиати ҳали тўла ўрганилмаган. Ойдаги айрим тоғлар ердаги тизма тоғларга ўхшайди. Шу- нинг учун ҳам уларга ердаги ном- лар қўйилган. Ойда, Кавказ, Апен- нин, Альп... тоғларини учратасиз.

Лекин булар Ойнинг ердан кўри- ниб турган томони ҳақидаги факт- лардир. Ойнинг бизга кўринма- ган томонининг табиати «ҳақида эса эндиликда Ойнинг ўша қис- мини суратга олингандан кейинги- на гапириб мумкин бўлади. Бу— Ой ҳақидаги билимларни жиддий равишда кенгайтириди. У томонинг рельефи бизга кўринган томонига- дан фарқ қилади. У томон бу то- монга қараганда анчагина «те- кис»роқдир. У томонда «денгиз» лар икки ҳисса кам. Лекин, тизма тоғлар кўп. У томондаги катта де- таллардан бири Москва ва «Ору» ном олган вулқон оғзига ўхшаш

дан фарқ қилиши сабабларини ай- тишга ҳали вақт эрта, ақтимо, бунга сабаб Ойнинг тутилиши нати- жасидаги температуранинг кескин суратда «сақраш»и Ойнинг бизга кў- ринган қисмидагина эса беради. Ҳи- соблаб чиқилганда 3 минг йил даво- мида 5 мингдан ортиқ тўла ва қис- мал қўшнинг тутилиши ҳодисая юз берган. Шундай экан, миллиард йиллар давомида Қуёш тутилиши натижасида температуранинг кескин ва жуда кўп марта тушиб кетиши (бир, бир ярим соат орасида 200 градусгача) Ойнинг бизга кўринган қисмининг тутилиши ҳақида бундай фикр айтишга асос бўлади.

Ойнинг сирлари очилмоқда, аяз очилди. Эндиликда бунга ҳеч шубҳасиз ишонса бўлади. Ахир, Со- вет кишилари космосга ҳужумга ў- танлар. Бу авора заллари билан аяги ҳаёт кўрган улуғ халқимизнинг қўдрати низоҳатда кучли эканлигини кўрсатади. Бу улуғ ишлар порлоқ келажак бизнинг қўлимиздалигидан далолат беради.

В. ЛУЦИЙ,

Москва планетарийсининг ил- мий ходими.

ИККИНЧИ ТЕЛЕВИЗИОН МАРКАЗ

«Қачондан бошлаб телевизор экранидан иккинчи программа ор- қали эшитиришлар кўрсатила бошланади? Қардош республика- ларга телевизор эшитиришлар программаларини алмаштириш-чи? Яна қаерларда телевизион марка- злар қурилади?»

Бундай саволлар кўпчилиги қизиқтиради. Албатта, Ана шу саволларга жавоб олиш мақса- дида биз СССР Алоқа министри- лар қарарли Давлат лойиҳалаш институтига мурожаат қилдик.

— Бу тадбирлар аяни ойлار ичида амалга оширилади. — деди институт бош икешери ўртоқ М. А. Фоменко. — Илмий муас- самаз инженерлари ҳозирги кунда ана шу масалаларни амалга оши- риш юзасидан лойиҳалаш ишлари олиб боришаётди. Тошкент ик- кинчи телевизион марказининг лойиҳаси тугаллаш омилида ту- рилипти. Бу лойиҳа асосида шу йил қурилиш ишлари бошлаб юборила- ди.

— Бу телевизион марказ био- си қаерда бўлади? — йинала телевизион марказ бир жойда бўлгани аяни ва ку- ллай. Негатик, марказаларнинг иш- бир-бири билан бевосита боғлиқ- лар. Программаларда ҳам аяни- лик бўлади. Шу туфайли иккинчи

марказ биринчисининг ёнига қури- лади.

— Шундан сўнг Тошкент теле- визион марказининг таъсир дои- расини ошириш имкони тўғилиди- ми?

— Кейинги йилларда радиоре- жели линиялар бўйлаб катта ма- софага қўйилган кўп каналли ра- дио алоқа вузужда келтириш юза- сидан кўпгина ишлар қилинди. Ҳозир аяни радио алоқа линия- лари бўйида лойиҳа ишлари олиб борилмади. Бу лойиҳаларга асо- сан Тошкент телевизион маркази программасини республикамиз об- ластлари бевосита қабул қила бошлайдилар. Самарқандда аяни телевизион марказ қурилади. Шу- га кўра, радио алоқа линиялари лойиҳалари тайёрлаш давом эт- тирилади. Ўзбекистон миқёсида радио алоқа линиялари масофаси кенгайиб, республикаларо теле- визион программалар алмашиш- га кўчилади. Жумладан Ўзбеки- стон, Тожикистон, Қирғизистон ва Қозғонистон республикалари ўрта- сида телевизион марказалар про- граммаларини алмашиш кенг йўлга қўйилади.

А. АҚБАРОВ,

ШАКАРҚАМИШ

Хурматли ўртоқ редактор! «Кизил Ўзбекистон» газетасида шакарқамиш, ром спирти ҳақида ха- бар унган эдик. Бу тўғрисида тўроқ маълумот берилишини ил- тимос қиламан.

Сурхондарё область, Термиз районидида «Намуна» кол- хозининг аъзоси.

Т. ҚУРБОНОВ,

Термиз районидидаги Жданов номи колхоз шофери.

Шакарқамиш тропик иқлимда ўсадиган қамбў ва қимматли ўсим- станцияси ташкил этилди. Совхоз коллективини селекция станциясининг илмий ходимлари билан ҳамкорликда шакарқамиш- нинг тажриба участкаларидан иш- лаб чиқариш участкаларига кўчи- риш, шакарқамиш етиштирилади- ган майдонларни кенгайтириш ва унинг ҳосилдорлигини ошириш юзасидан аяни ишлар олиб бор- дилар. Натижада совхоз ҳар гек- тар ердан илгари 160 центнер ҳосил ола бошлади. Совхознинг аяни бригадалари эса ҳар гекта- ридан 600—650 центнердан ҳо- сил йиға бошладилар.

Шундай қилиб, ром спирти учун асосий хомашё—шакарқа- миш Совет Иттифоқида биринчи бўлиб Ўзбекистонда — Сурхон- дарё областининг Денов районида етиштирилади.

Шакарқамиш майдо л а р и н и кенгайтириш ва хомашёни тўхтов- сиз ишлаб бериш мақсидида ром- комбинат қуриб ишга туширилди ва ром спирти ишлаб чиқара бошладилар.

1959 йилда 175 гектар ерга шакарқамиш экиб, ҳар гектар ердан пландаги 400 ўрнига 452 центнердан шакарқамиш поясид олинди. Етти йилдининг биринчи йилидаёқ ҳосилдорлик жиҳатидан 1965 йилга даражасига етдик.

Бизда етиштирилаётган шакар- қамиш Жанубий Америка, Индо- незия ва Ҳиндистонда етиштири- ладиган шакарқамишдан сифат жиҳатидан сира қолишмайди. Совхозимизнинг илгор бўлим- лари ва бригадалари механиз-

цияни кенг жорий этиш ва агро- техниканинг прогрессив усулла- ридан фойдаланиш туфайли аяни юқори ҳосил етиштирмоқдалар. Ўртоқ Сафаров бошлиқ 1-бўлимда 95 гектар майдоннинг ҳар гекта- ридан 470 центнердан, яъни 4465 тонна шакарқамиш поясид етиштирилди. Шу бўлимнинг ўртоқ Худойназаров бошлиқ бригадаси ҳар гектар ердан 500 центнердан ҳосил олди.

Бизда етиштирилаётган шакар- қамиш поясид таркибиди 20 про- центга қадар шакар моддаси бор. КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қароридан рух- ланган совхоз коллективини 1960 йилда аяни майдонларини кенгай- тириб, 250 гектар ерда шакарқа- миш устириш ва гектаридан 500 центнерга етказиб ҳосил йиғиш мажбуриятини олди. Бунинг учун биз ҳозиргача 2500 тонна шакар- қамиш қаламчалари (уруғлиги) тайёрладик.

